

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 7.

Warszawa, dnia 15 lipca 1937 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

T R E Ś Ć:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

57. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 19.II.37 r. Nr. 11, poz. 83) — <i>wyciąg: art. 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 i 14</i>	198
58. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 22.II.37 r. Nr. 12, poz. 84) — <i>wyciąg: art. 1, 2 i 33 (1)</i>	202
W y k a z u s t a w i r o z p o r z ą d z e n i ą	203

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

59. Pismo okólne Ministerstwa R. i R. R. (Dyrekcji Nacz. Lasów Państw.) Nr. Urz. 100/36 z dnia 12 kwietnia 1937 r. w sprawie stosunku administracji Lasów Państwowych do spraw przebudowy ustroju rolnego	203
60. Pismo okólne Ministerstwa R. i R. R. Nr. Agr. V—1 z dnia 16 kwietnia 1937 r. w sprawie nabywania przez Lasy Państwowe majątków rolno-leśnych	206
61. Pismo Okólne Ministerstwa R. i R. R. Nr. Agr. 409/S/37 z dnia 16 kwietnia 1937 r. w sprawie danych statystycznych z zakresu prac nad przebudową ustroju rolnego	208
62. Pismo okólne Ministerstwa R. i R. R. Nr. Agr. 500/S/37 r. z dnia 24 maja 1937 r. w sprawie sprawozdawczości parcelacyjnej (wskazówki)	208

63. Pismo okólne Ministerstwa R. i R. R. Nr. Agr. XIV 1a/290/37 z dnia 5 czerwca 1937 r. w sprawie przekazywania gruntów państwowych w związku z parcelacją (instrukcja) 215
64. Pismo okólne Ministerstwa R. i R. R. Nr. Agr. 575/S/37 z dnia 21 czerwca 1937 r. w sprawie wypełniania kart statystycznych w związku z przeniesieniem prawa własności nieruchomości w drodze orzeczeń z art. 61. 222

SKOROWIDZ RZECZOWY.

GRANICE PAŃSTWA.

- poz. 57, rozporządzenie Prezydenta R. P. z 23.XII.27 r. (wyciąg) 198
- poz. 58, rozporządzenie wykonawcze do rozp. Prezydenta R. P. z 23.XII.27 r. (wyciąg) 202

LASY PAŃSTWOWE.

- poz. 59, stosunek administracji L. P. do spraw przebudowy ustroju rolnego 203
- poz. 60, nabywanie przez L. P. majątków rolno-leśnych 206

PARCELACJA.

- poz. 62, sprawozdawczość parcelacyjna (wskazówki) 208
- poz. 63, przekazywanie gruntów państwowych w związku z parcelacją (instrukcja) 215

STATYSTYKA.

- poz. 61, dane statyst. z zakresu prac nad przebudową ustroju rolnego 208
- poz. 64, wypełnianie kart statyst. o przeniesieniu prawa własności w drodze orzeczeń z art. 61 222

57.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 23 grudnia 1927 r.

o granicach Państwa.

(wyciąg).

Art. 3.

W celu zabezpieczenia ochrony granicy ustala się na całej przestrzeni granic Państwa:

- a) pas drogi granicznej,
- b) strefę nadgraniczną,
- c) pas graniczny.

Art. 4.

(1) Pas drogi granicznej, ustanowiony wzdłuż linii granicznej, obejmuje obszar gruntu o szerokości najwyżej 15 metrów, licząc od linii granicznej, względnie taki sam obszar gruntu wzdłuż brzegu wód granicznych.

(2) Sposób i termin ustanowienia pasa drogi granicznej na poszczególnych odcinkach granicy oraz ustalenia jego szerokości określają rozporządzenia wojewodów, wydane w porozumieniu z dyrektorami cel.

(3) Pas drogi granicznej ma być wolny od takiego używania, które by przeszkadzało wykonywaniu robót i czynności w celu utrzymania i urządzenia granicy lub w celu prawidłowej ochrony granicy przez władze i organa państwowe, i ma służyć jako droga obchodowa dla straży pełniącej ochronę granic.

Art. 5.

(1) Strefa nadgraniczna obejmuje obszar leżący wzdłuż linii granicznej szerokości 2 kilometrów, licząc od linii granicznej.

(2) W wypadkach, w których tego wymagają właściwości terenu lub ukształtowanie granicy, może być strefa nadgraniczna rozszerzona do 6 kilometrów, względnie zwężona poniżej 2 kilometrów.

(3) Szerokość strefy nadgranicznej na granicy morskiej oblicza się na lądzie od brzegu wód terytorialnych i wód wewnętrznych zatoki Puckiej.

(4) Szerokość strefy nadgranicznej określają właściwe wojewódzkie władze administracji ogólnej w porozumieniu z odpowiednimi władzami celnymi i wojskowymi.

(5) Granice strefy nadgranicznej winny być oznaczone w terenie specjalnymi znakami i podane do powszechnej wiadomości.

Art. 8.

(1) Wznoszenie budowli i przeprowadzanie wszelkich trwałych urządzeń w strefie nadgranicznej, jak również przebudowywanie starych budowli, z wyjątkiem robót tego rodzaju, przeprowadzanych przez Państwo, wymaga, niezależnie od zezwoleń innych władz, wymaganych przez odpowiednie przepisy, uzyskania uprzedniej zgody powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) Wznoszenie nowych budowli wodnych nad wodami granicznymi oraz jakiegokolwiek użycie takich budowli, wód lub brzegów, które mogłoby spowodować zmiany w dotychczasowym stanie brzegów wód granicznych, wymaga, niezależnie od zwykłych

zezwoleń, wymaganych ustawą wodną, uzyskania zezwolenia właściwego wojewody, wydanego w porozumieniu z naczelnikiem władzy celnej II instancji i dowódcą okręgu korpusu.

Art. 9.

Nieruchomości, znajdujące się w strefie nadgranicznej, potrzebne dla celów ochrony granicy, mogą być wywłaszczane na rzecz Skarbu Państwa w trybie obowiązujących przepisów o wywłaszczeniu.

Art. 10.

(1) Pas graniczny obejmuje cały obszar powiatów przylegających do granicy Państwa, łącznie z powiatami miejskimi położonymi na tym obszarze. O ile szerokość pasa granicznego nie osiąga w ten sposób 30 kilometrów, włącza się do pasa granicznego również te gminy sąsiednich powiatów, których obszar leży w całości lub w części w odległości 30 km od linii granicznej.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych może, jeżeli względy bezpieczeństwa i ochrony granic tego wymagają, rozszerzyć obszar pasa granicznego na wszystkie lub niektóre powiaty przyległe do powiatów granicznych, albo na ich części.

Art. 12.

(1) W pasie granicznym cudzoziemcy, cudzoziemskie osoby prawne, jako też osoby prawne krajowe, w których w skład zarządów lub innych wyższych organów kierowniczych lub kontrolnych wchodzi cudzoziemcy albo których chociażby część udziałów bądź akcyj należy do cudzoziemców, mogą tylko na podstawie zezwolenia:

- a) nabywać nieruchomości w drodze aktów prawnych, zawartych między żyjącymi,
- b) dalej zatrzymać własność nieruchomą, nabytą w drodze spadkobrania, na podstawie aktów prawnych zdziałanych na wypadek śmierci, o ile obdarzony nie byłby zarazem powołany do spadku z ustawy.

(2) Zezwolenia może udzielić Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, jeżeli zachodzą okoliczności uwzględnienia godne.

(3) W zezwoleniu mogą być stawiane warunki, od których dopełnienia uzależniona jest dopuszczalność transakcji.

(4) Prośbę o udzielenie takiego zezwolenia mogą zainteresowane osoby fizyczne lub prawne, wymienione w ust. (1) artykułu niniejszego, które w przyszłości nabędą nieruchomość

w drodze spadkobrania (ust. (1) lit. b), wnosić w terminie dwunastomiesięcznym, licząc od dnia otwarcia spadku, jeżeli pragną nadal zatrzymać własność tej nieruchomości. Wniesienie prośby po upływie wymienionego terminu będzie uważane za równoznaczne z jej niewniesieniem.

(5) W razie niewniesienia prośby w terminie jako też w razie otrzymania decyzji odmownej, powinien cudzoziemiec względnie osoba prawna, wymieniona w ust. (1), sprzedać nieruchomość w ciągu następných dwunastu miesięcy. Niewykonanie tego obowiązku pociągnie za sobą przymusową sprzedaż nieruchomości.

(6) Tryb postępowania przy przeprowadzaniu sprzedaży uregulują osobne przepisy, wydane przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(7) Właściwy wojewoda może zabronić poszczególnym osobom wymienionym w ust. (1) wykonywania w pasie granicznym czynności niżej wymienionych, jeżeli by to wykonywanie było uciążliwe z uwagi na dobro Państwa, a zwłaszcza ze względu na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, a mianowicie:

- a) posiadania, dzierżawienia, użytkowania i zarządu nieruchomości lub części nieruchomości,
- b) wykonywania handlu i przemysłu,
- c) kierownictwa i eksploatacji robót i przedsiębiorstw.

(8) Obciążanie nieruchomości, położonych w pasie granicznym, zobowiązaniami pieniężnymi na rzecz osób, wymienionych w ust. (1), wymaga zezwolenia wojewody.

Art. 13.

(1) Minister Spraw Wewnętrznych może, jeżeli względy bezpieczeństwa Państwa lub ochrony granic tego wymagają, wprowadzać na całym obszarze pasa granicznego lub jego części:

- a) zakaz nabywania przez obywateli polskich lub polskie osoby prawne nieruchomości w drodze aktu prawnego, działanego między żyjącymi lub na wypadek śmierci, o ile nie zachodzi przypadek spadkobrania z ustawy, oraz posiadania, dzierżawienia, użytkowania i zarządu nieruchomości lub części nieruchomości, bez uprzedniego zezwolenia wojewody,
- b) zakaz wykonywania przez obywateli polskich lub polskie osoby prawne handlu i przemysłu oraz kierownictwa i eksploatacji robót i przedsiębiorstw bez uprzedniego zezwolenia wojewody.

(2) Udzielenie zezwolenia może być uzależnione od dopełnienia przez interesowanego warunków, wskazanych przez władze.

(3) Odmowa zezwolenia nie wymaga uzasadnienia.

Art. 14.

Wszelkie czynności prawne zdziałane w celu obejścia ograniczeń przewidzianych w art. 12 i 13, są nieważne. O nieważności orzekają sądy na żądanie powiatowej władzy administracji ogólnej.

(Dz. U. R. P. z 19.II.37 r. Nr. 11 poz. 83).

58.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 stycznia 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa.

(wyciąg).

§ 1. (1) Obywatele polscy i polskie osoby prawne mogą nabywać nieruchomości w pasie granicznym po uzyskaniu zezwolenia wojewody właściwego ze względu na położenie nieruchomości. Zezwolenie nie jest wymagane, jeśli zachodzi przypadek spadkobrania z ustawy.

(2) Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wymagane jest również do zawarcia lub przedłużenia umowy o dzierżawę, użytkowanie lub zarząd nieruchomości w pasie granicznym.

§ 2. (1) W razie nabycia nieruchomości w drodze spadkobrania, jeśli nabywca nie jest jednocześnie powołany do spadku z ustawy, a pragnie zatrzymać własność tej nieruchomości, powinien wnieść prośbę o udzielenie zezwolenia w terminie dwunastomiesięcznym, licząc od dnia otwarcia spadku.

(2) W razie niewniesienia prośby w terminie, jak również w razie otrzymania decyzji odmownej, nieruchomość winna być sprzedana osobie uprawnionej do jej nabycia w ciągu następnych dwunastu miesięcy. Niewykonanie tego obowiązku pociąga za sobą przymusową sprzedaż nieruchomości.

(3) Do przymusowej sprzedaży nieruchomości stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 września 1935 roku o przymusowej sprzedaży nieruchomości w pasie granicznym (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 429) z tym,

że decyzje zastrzeżone w tym rozporządzeniu Ministrowi Spraw Wewnętrznych wydaje wojewoda właściwy ze względu na położenie nieruchomości.

(4) W wypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie wojewoda władny jest odstąpić od zarządzenia przymusowej sprzedaży nieruchomości.

§ 33. (1) Rozporządzenie niniejsze nie zwalnia od dopełnienia obowiązków, wynikających z innych przepisów prawa.

(Dz. U. R. P. z 22.II.37 r. Nr. 12, poz. 84).

POZA WYŻEJ WYMIENIONYMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE
USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 maja 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 12 kwietnia 1937 r. o zwolnieniu od cła kukurydzy i końskiego zębu. (Dz. U. R. P. z 29.V.1937 r. Nr. 39, poz. 306).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 13 maja 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 22 kwietnia 1937 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (Dz. U. R. P. z 5.VI.37 r. Nr. 41, poz. 325).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dn. 13 maja 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji i Skarbu w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dn. 30 stycznia 1928 r. o sposobie ustalenia i wypłaty odszkodowania i wynagrodzenia za zatrzymanie zwierząt pociagowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów przez formacje wojskowe (Dz. U. R. P. z 5.VI.37 r. Nr. 41, poz. 328).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 24 maja 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia z dn. 16 czerwca 1931 r. w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. z 5.VI.37 r. Nr. 41, poz. 329).

59.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

(Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych)

Nr. Urz. 100/36 z dnia 12 kwietnia 1937 r.

*w sprawie stosunku administracji Lasów Państwowych do
spraw przebudowy ustroju rolnego.*

W związku z wejściem w życie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodar-

stwie leśnym (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 533) Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych pragnie zwrócić uwagę na odmienne, niż to miało miejsce w dotychczasowej ustawie, ujęcie przez dekret kwestii zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania w wypadkach, gdy zmiana ta pozostaje w związku z przebudową ustroju rolnego.

W myśl obowiązującego do dnia 30.IX.1936 r. rozporządzenia z dnia 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 336), zarządzenie zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania w związku z przebudową ustroju rolnego było dopuszczalne na podstawie art. 2 w następujących wypadkach:

- „b) przy regulowaniu ustroju rolnego, a w szczególności przy scalaniu gruntów, znoszeniu służebności, oraz dokonywaniu zamiany gruntów;
- c) w wypadkach przekazywania na cele reformy rolnej drobnych, odosobnionych obszarów leśnych, których utrzymanie pod uprawą leśną jest z punktu widzenia prawidłowej organizacji i zarządu gospodarstwa leśnego niepożądane“.

Obowiązujący od 30.IX.1936 r. dekret o państwowym gospodarstwie leśnym ujął kwestię, o którą chodzi, ogólnie, przewidując w art. 8 ust. (2) lit. b) zmianę uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania w tych wypadkach, gdy zmiana taka:

„pozostaje w związku z przebudową ustroju rolnego“.

Jak wynika z przytoczonych wyżej dosłownych cytów, obowiązujący obecnie dekret potraktował sprawę zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania w związku z przebudową ustroju rolnego znacznie liberalniej, niż miało to miejsce w rozporządzeniu z dnia 22.III.1928 r. O ile bowiem rozporządzenie z dnia 22.III.1928 r. ograniczało możliwość zarządzenia zmiany uprawy leśnej tylko do takich wypadków, w których zarządzenie zmiany bądź nie było połączone z żadnymi absolutnie stratami terenowymi (scalanie i zamiana gruntów), bądź było połączone ze stratami nieuniknionymi (znoszenie służebności), oraz do wypadków, w których chodziło o obszary leśne, zbędne dla celów państwowego gospodarstwa leśnego, — to obowiązujący obecnie dekret, pozostawiając przez ogólne ujęcie kwestii pełną treść dotychczasowych punktów „b“ i „c“ — dopuszcza ponad to przekazywanie na cele reformy rolnej obiektów lub części obiektów leśnych większych w tych wypadkach, gdy regulacja ustroju rolnego w danej okolicy na innej drodze okaże się niemożliwa, z drugiej zaś strony prowadzenie racjonalnego gospodarstwa leśnego na pozostałych terenach danej jednostki administracyjnej nie dozna uszczerbku.

Wynika z powyższego, że przy praktycznym ustosunkowaniu się Dyrekcji Lasów Państwowych do spraw regulacji ustroju rolnego mogą zachodzić następujące możliwości:

a) Zarządzenie wylesienia może leżeć w interesie Lasów Państwowych i wpływać na poprawę stosunków agrarnych okolicznej ludności tylko pośrednio (znoszenie służebności, scalanie i zamiana gruntów, prostowanie granic). Wszelka akcja Urzędów Ziemskich w powyższym kierunku powinna być przeto przez administrację Lasów Państwowych bezwzględnie wykonywana w dobrze rozumianym interesie własnym.

b) Zarządzenie wylesienia leży w interesie okolicznej ludności, nie kolidując z interesem Lasów Państwowych. Chodzi tu o przekazywanie na cele reformy rolnej niewielkich, odosobnionych, przydatnych na inny rodzaj użytkowania i pozbawionych cech ochronnych obiektów leśnych, które jako obiekty leśne nie mają znaczenia dla zaspakajania potrzeb miejscowej ludności, a ze względu na odległe położenie od większych lasów państwowych powodują trudności administracyjno-ochronne. Gotowość oddania takich obiektów na cele reformy rolnej z podaniem ich nazwy, położenia, powierzchni i opisu powinna być zgłaszana na wniosek nadleśnictw przez Dyrekcje Lasów Państwowych właściwym Urzędowi Wojewódzkim z własnej inicjatywy.

c) W trzecim wreszcie wypadku wylesienie pewnych obszarów, bez szkody dla gospodarstwa leśnego na pozostałych terenach, musi być zarządzane ze względu na nieodzowną potrzebę, np. upelnorolnienia karłowatych gospodarstw, skoro nie można na ten cel przeznaczyć państwowych ani prywatnych gruntów rolnych, zbyt cennych dla państwowego gospodarstwa leśnego, drobnych obiektów leśnych ani lasów prywatnych, szczególnie o niewielkiej wartości gospodarczej.

Poszczególne sprawy, w których pomiędzy Dyrekcjami Lasów Państwowych a Urzędami Wojewódzkimi nie doszło do porozumienia, powinny być przedstawiane do rozstrzygnięcia Ministerstwu.

Pewna strata terenowa, jaką poniosą w ostatnim wypadku Lasy Państwowe, zostanie wyrównana tym, że dzięki odstąpionym gruntom poleśnym będą utworzone w sąsiedztwie państwowych obszarów leśnych żywotne warsztaty rolne drobnej własności, co wszak nie może być dla administracji Lasów Państwowych rzeczą obojętną.

Przeprowadzenie regulacji ustroju rolnego należy do władz ziemskich. Współpraca administracji Lasów Państwowych z władzami ziemskimi powinna polegać — pomijając przekazywanie gruntów — na orientowaniu tych władz w razie potrzeby i w miarę posiadanych danych o stosunkach gospodarczych i zarobkowych ludności, w celu wykorzystania tych danych przy ustalaniu wielkości tworzonych gospodarstw. Wielkość gospodarstw rolnych, położonych w pobliżu lasów i należących do osób, mających możliwość zarobkowania w lesie lub ciągnięcia z niego innych korzyści, jak sianokosy, wypasy itp., może być mniejsza

niż gospodarstw, których właściciele nie mają ubocznych możliwości zarobkowania.

Dyrektor Naczelny Lasów Państwowych
Loret.

Otrzymują: wszystkie Dyrekcje L. P., Pp. Szefowie Działów, Główny Inspektor Lasów Państwowych, Kierownicy Biur, Kierownicy Referatów, Przewodniczący Komisji Normalizacyjnej, Kierownik Sekretariatu Dyrekcji Naczelnej, oraz Dyrektor Instytutu Badawczego L. P.

60.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Agr. V-1 z dnia 16 kwietnia 1937 r.

w sprawie nabywania przez Lasy Państwowe majątków rolno-leśnych.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych komunikuje, że w sprawie nabywania przez Lasy Państwowe majątków rolno-leśnych zostały ustalone następujące zasady:

1. Lasy Państwowe będą nabywać z wolnej ręki nieruchomości rolniczo-leśne za gotówkę oraz za obligacje 3% państwowej renty ziemskiej.

2. Części rolne zakupionych majątków będą — z wyjątkiem gruntów organicznie związanych z danym obiektem leśnym — przeznaczone na cele regulacji ustroju rolnego. Szacunek terenów, projektowanych na ten cel, przeprowadzony będzie przez Urząd Wojewódzki. Na podstawie tego szacunku ustalona będzie kwota, jaką Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej za te tereny zapłaci.

3. Odnośne transakcje zawierać będą na rzecz Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej funkcjonariusze Lasów Państwowych na podstawie imiennych pełnomocnictw, wydanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

4. Gotówkowa część należności uiszczana będzie przez Lasy Państwowe z kwot przewidzianych w planie finansowo-gospodarczym państwowego gospodarstwa leśnego, względnie po faktycznym uruchomieniu funduszu uzupełnienia stanu posiadania z sum tego funduszu, reszta zaś ceny kupna zapłacona będzie według wartości nominalnej obligacjami 3% renty ziemskiej, których obsługa będzie też pokrywana ze wspomnianych wyżej

źródeł finansowych Lasów Państwowych w terminach, ustalonych w planie amortyzacji renty, oraz płatności jej kuponów.

Odpowiednie kwoty z tego tytułu Lasy Państwowe będą uiszczaly w gotówce Funduszowi Obrotowemu Reformy Rolnej, przy czym Lasom Państwowym będzie przysługiwało prawo przedterminowego spłacania w gotówce bądź w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej należności tego funduszu, odpowiadającej nieumorzonym w danej chwili obligacjom wydanym na powyższe cele.

5. Należność za przeznaczone na parcelację części rolne nabywanych nieruchomości zostanie uiszczona wyłącznie obligacjami 3% państwowej renty ziemskiej, której obsługa w tym zakresie będzie obciążała Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej.

6. Nie związane z gospodarką leśną i przeznaczone do parcelacji części rolne nabywanych nieruchomości będą wycenione przez Urząd Wojewódzki zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 16.III.1935 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 19, poz. 107). W sprawie pokrycia kosztów szacunku, które zasadniczo opłacać będzie sprzedający, Urząd Wojewódzki winien porozumieć się z właściwą Dyрекcją Lasów Państwowych.

7. Ewentualne opłaty stemplowe, związane z nabyciem nieruchomości, ponoszą Lasy Państwowe w stosunku do części nieruchomości nabywanej przez administrację Lasów Państwowych (części nieruchomości nabywane przez Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej na cele reformy rolnej wolne są od opłaty stemplowej).

8. Zawarte w pkt. 1 niniejszych zasad określenie „nieruchomości rolniczo-leśne“ nie przesądza stosunku rolnej części obiektu do leśnej, który to stosunek w zależności od szeregu lokalnych czynników może być różny.

Dyrektor Departamentu

L. Krawulski.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

61.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Agr. 409/S/37 z dnia 16 kwietnia 1937 r.

w sprawie danych statystycznych z zakresu prac nad przebudową ustroju rolnego.

Ministerstwo prosi, aby wszelkie dane statystyczne z zakresu przebudowy ustroju rolnego, które Urzędy Wojewódzkie udzielają na zewnątrz Urzędu, były uprzednio nadsyłane do Ministerstwa do uzgodnienia.

Opracowywanie i udzielanie specjalnych danych, wykraczających poza ramy obowiązującej sprawozdawczości, może mieć miejsce tylko za każdorazową zgodą Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Dyrektor Departamentu

L. Krawulski.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

62.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Agr. 500/S/37 z dnia 24 maja 1937 r.

w sprawie sprawozdawczości parcelacyjnej

Wobec stwierdzonych w poszczególnych urzędach niedokładności w prowadzeniu ksiąg kontroli prac parcelacyjnych (wzór Nr 2 i 6 — pismo Ministerstwa Reform Rolnych Nr. 34/P z dn. 5.I.1929 r.) oraz ksiąg parcelacyjnych sprawozdawczo-statystycznych (okólnik Ministerstwa Reform Rolnych Nr. 313 z dn. 24.XII.1923 r.) — Ministerstwo przesyła w załączeniu ogólne wytyczne, którymi winni kierować się urzędnicy prowadzący dział sprawozdawczości parcelacyjnej.

Dyrektor Departamentu

L. Krawulski.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie oraz wszystkie Starostwa.

Zał. Nr. 1 do pisma Nr Agr. 500/S/37 z dnia 24 maja 1937 r.

W s k a z ó w k i

w związku z prowadzeniem ksiąg kontroli prac parcelacji prywatnej (wzór Nr 6).

Księgi kontroli prac winny uwidaczniać przebieg prac związanych z akcją parcelacyjną, a nie wyniki sumaryczne tych prac za pewne okresy czasu.

1. Księgi kontroli powinny być prowadzone zeszytami, oddzielnie dla każdego powiatu.
2. Obiekty należy wpisywać chronologicznie, w miarę ich zgłaszania do parcelacji w ten sposób, aby każde zgłoszenie miało swój oddzielny numer kolejny (w żadnym wypadku nie należy wpisywać kilku zgłoszeń pod jednym numerem). Na każde zgłoszenie należy przeznaczyć kilka wierszy, zależnie od wielkości zgłoszonego obszaru, dla wykazywania w nich dalszego ciągu parcelacji danego obszaru w wypadku, gdy nie został on rozparcelowany jednorazowo.
3. Rubryki należy wypełniać zgodnie z ich tytułem, przy czym żadnej rubryki nie należy pomijać, gdyż wszystkie one, nie wyłączając rubryk, przeznaczonych do wykazywania dat, mają znaczenie przy kontroli i wykorzystywaniu ksiąg.
4. Należy zwracać uwagę na zachodzący między rubrykami logiczny związek, że np. wykazywany w rubr. 19 (dawniej 30) obszar w odniesieniu do którego zatwierdzono wykaz nabywców kupon 6 (dawniej 9) nie może być większy od obszaru wykazanego w rubr. 16 (dawniej 27) w odniesieniu do którego zatwierdzono projekt parcelacyjny.
5. W kupnie 7 rubr. 22 (dawniej kupon 10 rubr. 32) należy wpisywać datę uprawomocnienia się orzeczenia I instancji, zatwierdzającego wykaz nabywców, ustaloną na podstawie otrzymanych zawiadomień gminnych o dacie podania do wiadomości zainteresowanym orzeczenia zatwierdzającego wykaz nabywców.
6. Do rubryk kuponu zaliczenia na poczet wykonania planu parcelacyjnego, względnie wykazu imiennego kupon 8 (dawniej 12), należy wpisywać obszary dopiero z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia, zatwierdzającego wykaz nabywców (tzn. po wypełnieniu kuponu 7). Poza tym należy przestrzegać, aby obszary, co do których zaszła zmiana orzeczenia zatwierdzającego wykaz nabywców, były wykazywane tylko w kuponie 6 (dawniej kupon 9), z odpowiednią adnotacją w rubryce „Uwagi“; obszary te nie mogą być w żadnym razie ponownie zaliczane na poczet wykonania planu parcelacyjnego, względnie wykazu imiennego.

7. Parcelacja wszczęta w trybie zwykłym, a zakończona w trybie ustaw o uregulowaniu prawa własności nieruchomości z dn. 23.III.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 276), z dn. 18.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 308) i z dn. 28.III.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 267) powinna być w dalszym ciągu wykazywana w księdze kontroli prac parcelacji prywatnej, z odpowiednią adnotacją na marginesie.
8. W związku z prowadzeniem ksiąg kontroli, należy oddzielnie dla każdego zeszytu powiatowego prowadzić alfabetyczny podręczny skorowidz zamieszczonych w zeszycie obiektów, w którym, obok nazwy obiektu, należy wpisywać numer pozycji księgi kontroli łamany przez rok zgłoszenia.
9. We wszystkich rubrykach należy podawać ściśle obszary, zachowując tę samą dokładność (jeden lub dwa znaki dziesiętne).

Załącznik Nr. 2.

W s k a z ó w k i

w związku z prowadzeniem ksiąg sprawozdawczo-statystycznych parcelacji prywatnej (okólnik 316).

Księgi sprawozdawczo-statystyczne winny uwidaczniać wyniki parcelacji w pewnym okresie czasu.

1. Przy prowadzeniu ksiąg sprawozdawczo-statystycznych należy przeznaczyć na każdy powiat oddzielny zeszyt, w którym należy wpisywać wyniki parcelacji wg poszczególnych lat, przy czym dane dla każdego roku powinny być podsumowane, w ten sposób każdy zeszyt powiatowy powinien stanowić pewną zamkniętą całość.
2. Do rubryki 10 księgi sprawozdawczo-statystycznej parcelacji prywatnej należy wpisywać obszary po wypełnieniu kuponu 7 księgi kontroli prac parcelacji prywatnej, tzn. dopiero z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zatwierdzającego wykaz nabywców, przy czym data uprawomocnienia się powinna być określona na podstawie zawiadomień gminnych o dacie podania do wiadomości zainteresowanym orzeczenia zatwierdzającego wykaz nabywców.

Należy przestrzegać ogólnej zasady, iż każdy obszar może być tylko raz wykazywany w księdze sprawozdawczo-statystycznej jako rozparcelowany, wobec tego obszary co do których zaszła zmiana orzeczenia zatwierdzającego wykaz nabywców (wykazane tylko w kup. 6, dawniej 9) nie powinny być ponownie wykazywane jako rozparcelowane.

3. W rubryce 6, poza nazwiskiem prowadzącego parcelację, należy podawać również imię i nazwisko właściciela majątku.

4. Rubryki należy wypełniać zgodnie z tytułem, nie pomijając żadnej z nich, w szczególności nie należy pomijać rubr. 7, 8 i 9 (daty), rubr. 11 i 13 (cel na jaki dokonano wyłączeń), w rubrykach zaś 19 i 21 należy podawać nie tylko ilość kolonij specjalnych, parcel robotniczych itd., ale również określać ich charakter („jaki“).
5. Należy zwracać uwagę na zachodzący między rubrykami związek logiczny oraz przestrzegać aby odpowiednie rubryki bilansowały się w szczególności:
  - a) rubr. 10 = rubr. 12 + 14 + rubr. 16 + rubr. 18 + rubr. 20 + rubr. 22,
  - b) rubr. 15 + rubr. 17 + rubr. 19 + rubr. 21 = rubr. 23 + rubr. 24 + rubr. 25 + rubr. 26 + rubr. 27 + + rubr. 28 + rubr. 29 + rubr. 30 = rubr. 31 + rubr. 32 = rubr. 33 = rubr. 34 + rubr. 35 + rubr. 36 + + rubr. 37 + rubr. 38 + rubr. 39 = sumie nabywców poszczególnych narodowości, wykazanych w wolnych rubrykach.
6. a) W rubryce 16 należy podawać obszar kolonij samodzielnych tzn. nowoutworzonych przy parcelacji gospodarstw rolnych, z wyjątkiem ośrodków (gospodarstw wzorowych).
- b) W rubryce 18 należy podawać obszar, którym uzupełniono już istniejące pobliskie gospodarstwa rolne.
- c) W rubryce 20 — obszar ośrodków (gospodarstw wzorowych), kolonij przemysłowych (np. młyny) itp.
- d) W rubryce 22 należy podawać obszary działek nierolniczych, które wcale lub też tylko jako zajęcie poboczne są wykorzystywane rolniczo (działki rzemieślnicze, robotnicze, urzędnicze, budowlane, lotniskowe itp.).
7. Przy wypełnianiu rubryk 23 — 33 należy mieć na uwadze, iż nabywcami kolonij dodatkowych mogą być tylko osoby, które już posiadają w pobliżu własne gospodarstwo, a więc miejscowi rolnicy małorolni lub pełnorolni.

O ile nabywca samodzielnego gospodarstwa posiadał poprzednio grunt, który przed nabyciem danej działki z parcelacji sprzedał, nie należy go kwalifikować jako bezrolnego, ale zależnie od posiadanego poprzednio obszaru — jako małorolnego lub pełnorolnego. Należy również pamiętać, że bezrolny, z natury rzeczy, nie może być nabywcą kolonii dodatkowej.

8. Dla wykazania nabywców wg narodowości należy wykorzystywać rubryki 40, 43, 44 oraz rubryki po 53 (wolna rubryka i „Uwagi“). Wykazując nabywców wg narodowości, jak również wykazując ich w rubrykach 34—39 wg wyznań, należy podawać w formie ułamka ilość nabywców (w liczniku) oraz nabyty przez nich obszar (w mianowniku).

9. Nie należy przeznaczать specjalnych zeszytów sprawozdawczo-statystycznych dla parcelacji prowadzonej w trybie ustaw o uregulowaniu prawa własności nieruchomości z dn. 23.III.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 276), z dn. 18.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 308) i z dn. 28.III.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 267). Obszary rozparcelowane w trybie ustaw marcowych, o ile nie były już poprzednio wykazane jako rozparcelowane, należy wykazywać w ogólnej księdze sprawozdawczo-statystycznej (z odpowiednią adnotacją), w tym roku, w którym nastąpiło uprawomocnienie się postanowienia sądowego, uwzględniającego wnioski o przyznanie prawa własności gruntów na rzecz nabywców.

W związku z wykazywaniem tych obszarów należy wypełniać wszystkie rubryki, zwłaszcza dotyczące nabywców oraz rodzaju i charakteru kolonij.

10. Dane dotyczące rodzaju kolonij i nabywców muszą być zgodne ze zgłoszeniami nabywców.
11. We wszystkich rubrykach należy podawać ściśle obszary, zachowując tę samą dokładność (jeden lub dwa znaki dziesiętne).

Załącz. Nr 3.

W s k a z ó w k i

w związku z prowadzeniem ksiąg kontroli prac
parcelacji rządowej (wzór Nr. 2).

Księgi kontroli prac winny uwidaczniać przebieg prac związanych z akcją parcelacyjną, a nie wyniki sumaryczne tych prac za pewne okresy czasu.

1. Księgi kontroli powinny być prowadzone zeszytami, oddzielnie dla każdego powiatu.
2. Z chwilą zarządzenia parcelacji danego obszaru, winien on być wpisany do księgi kontroli prac parcelacji rządowej jako oddzielny obiekt parcelacyjny.

Za obiekt parcelacyjny należy uważać nie cały obszar majątku, lecz tylko tę jego część, w stosunku do której zarządzona została parcelacja (w ten sposób jeden majątek może stanowić kilka obiektów parcelacyjnych, o ile kilkakrotnie — częściami — będzie przeznaczany do parcelacji).

Obiekty należy wpisywać chronologicznie, w miarę zarządzenia parcelacji danego obszaru, przy czym każdy obiekt parcelacyjny winien posiadać swój oddzielny numer kolejny.

Na każdy obiekt należy przeznaczyć kilka wierszy, zależnie od wielkości przeznaczonego do parcelacji obszaru.

3. Rubryki należy wypełniać zgodnie z ich tytułem, przy czym żadnej rubryki nie należy pomijać, gdyż wszystkie one, nie wyłączając rubryk przeznaczonych do wykazywania dat, mają znaczenie przy kontroli i wykorzystywaniu ksiąg.
4. Należy zwracać uwagę na zachodzący między rubrykami logiczny związek.
5. W rubrykach zaliczenia na poczet wykonania planu parcelacyjnego względnie wykazu imiennego należy wykazywać tylko te obszary, co do których miało miejsce ostateczne zatwierdzenie wykazu nabywców (art. 58).

W żadnym wypadku nie należy w rubrykach tych podawać obszarów, w odniesieniu do których zaszła zmiana orzeczenia w stosunku do nabywców, gdyż obszar ten, jako już poprzednio zaliczony na plan parcelacyjny względnie wykaz imienny, nie może być zaliczony ponownie.

6. We wszystkich rubrykach należy podawać ściśle obszary, zachowując tę samą dokładność (jeden lub dwa znaki dziesiętne).
7. W związku z prowadzeniem ksiąg kontroli prac, należy oddzielnie dla każdego zeszytu powiatowego prowadzić alfabetyczny podręczny skorowidz zamieszczonych w zeszycie obiektów, w którym obok nazwy obiektu należy wpisywać numer pozycji księgi kontroli łamany przez rok zarządzenia parcelacji danego obszaru.

Załącz. Nr 4.

W s k a z ó w k i

w związku z prowadzeniem ksiąg sprawozdawczo-statystycznych parcelacji rządowej i osadnictwa wojskowego (okólnik 316).

Księgi sprawozdawczo-statystyczne winny uwidaczniać wyniki parcelacji w pewnym okresie czasu.

1. Przy prowadzeniu ksiąg sprawozdawczo-statystycznych należy przeznaczyć na każdy powiat oddzielny zeszyt, w którym należy wpisywać wyniki parcelacji wg poszczególnych lat, przy czym dane dla każdego roku powinny być podsumowane, w ten sposób każdy zeszyt powiatowy powinien stanowić pewną zamkniętą całość.
2. Każdy obszar przeznaczony do parcelacji (chcoby w następstwie został wycofany) musi ze względów ewidencyjnych być wpisany do księgi sprawozdawczo-statystycznej, przy czym przy pierwszym zapisie należy podać w rubr. 5 cały obszar przekazany do parcelacji (przejęty, nabyty, przymusowo wykupiony itp.) przy dalszym ciągu parcela-

cji (przy następnych zapisach) należy w rubr. 5 wykazywać tylko podaną w rubr. 53 (ew. 56) pozostałość po poprzedniej parcelacji.

3. a) Jako rozparcelowane należy podawać w rubr. 10-tej tylko obszary, co do których miało miejsce ostateczne zatwierdzenie wykazu nbywców (art. 58), przy czym nie mogą być ponownie wykazywane jako rozparcelowane obszary, które już poprzednio figurowały w rubr. 10. W szczególności nie powinny być wykazywane jako rozparcelowane, ani też zaliczane na plan parcelacyjny, wzgl. wykaz imienny obszary, co do których zaszła w stosunku do nabywców zmiana orzeczenia (na skutek zrzeczenia się nabywców, nabycia działki itp.). Obszary te należy zamieszczać w dodatkowym wykazie remanentu ziemi państwowej, przeznaczonym dla działek zwolnionych, po rozdysponowaniu zaś — skreślać z wykazu remanentu, nie wpisując do księgi sprawozdawczo-statystycznej.

b) W rubr. 53 (ew. 56) należy podawać resztę wykazanego w rubr. 5 obszaru, który pozostał do rozparcelowania (po odliczeniu rubr. 10 oraz rubr. 49—57, dotyczących rozdysponowania ziemi). Obszar wykazany w rubr. 53 (ew. 56) winien być powtórzony w rubr. 5 przy następnej parcelacji danego obiektu parcelacyjnego (vide punkt a) oraz winien figurować w najbliższym wykazie remanentu ziemi państwowej.

4. Rubryki należy wypełniać zgodnie z tytułem, nie pomijając żadnej z nich, w szczególności nie należy pomijać rubr. 7, 8 i 9 (daty), rubr. 11 i 13 (cel na jaki dokonano wyłączeń), w rubrykach zaś 19 i 21 należy podawać nie tylko ilość kolonij specjalnych, parcel robotniczych itd., ale również określać ich charakter („jakie“).

5. Należy zwracać uwagę na zachodzący między rubrykami związek logiczny oraz przestrzegać aby odpowiednie rubryki bilansowały się w szczególności:

a) rubr. 10 = rubr. 12 + 14 + rubr. 16 + rubr. 18 + + rubr. 20 + rubr. 22,

b) rubr. 15 + rubr. 17 + rubr. 19 + rubr. 21 = rubr. 23 + rubr. 24 + rubr. 25 + rubr. 26 + rubr. 27 + + rubr. 28 + rubr. 29 + rubr. 30 = rubr. 31 + rubr. 32 = rubr. 33 = rubr. 34 + rubr. 35 + rubr. 36 + + rubr. 37 + rubr. 38 + rubr. 39 = sumie nabywców poszczególnych narodowości, wykazanych w wolnych rubrykach.

6. a) W rubryce 16 należy podawać obszar kolonij samodzielnych tzn. nowoutworzonych przy parcelacji gospodarstw rolnych, z wyjątkiem ośrodków (gospodarstw wzorowych).

- b) W rubryce 18 należy podawać obszar, którym uzupełniono już istniejące pobliskie gospodarstwa rolne.
- c) W rubryce 20 — obszar ośrodków (gospodarstw wzorowych), kolonij przemysłowych (np. młyny) itp.
- d) W rubryce 22 należy podawać obszary działek nierolniczych, które wcale lub też tylko jako zajęcie poboczne są wykorzystywane rolniczo (działki rzemieślnicze, robotnicze, urzędnicze, budowlane, lotniskowe itp.).
7. Przy wypełnianiu rubryk 23 — 33 należy mieć na uwadze, iż nabywcami kolonij dodatkowych mogą być tylko osoby, które już posiadają w pobliżu własne gospodarstwo, a więc miejscowi rolnicy małorolni lub pełnorolni.
- O ile nabywca samodzielnego gospodarstwa posiadał poprzednio grunt, który przed nabyciem danej działki z parcelacji sprzedał, nie należy go kwalifikować jako bezrolnego, ale zależnie od posiadanego poprzednio obszaru — jako małorolnego lub pełnorolnego. Należy również pamiętać, że bezrolny, z natury rzeczy, nie może być nabywcą kolonii dodatkowej.
8. Dla wykazania nabywców wg narodowości, należy wykorzystywać rubryki 40, 43, 44 oraz rubryki po 53 (wolna rubryka i „Uwagi“). Wykazując nabywców wg narodowości, jak również wykazując ich w rubrykach 34—39 wg wyznań, należy podawać w formie ułamka ilość nabywców (w liczniku) oraz nabyty przez nich obszar (w mianowniku).
9. Dane dotyczące rodzaju kolonij i nabywców muszą być zgodne ze zgłoszeniami nabywców.
10. We wszystkich rubrykach należy podawać ściśle obszary, zachowując tę samą dokładność (jeden lub dwa znaki dziesiętne).

63.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr Agr. XIV. 1a/290/37 z dnia 5 czerwca 1937 r.

w sprawie przekazywania gruntów państwowych w związku z parcelacją.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przesyła do stowowania instrukcję z dnia 5 czerwca 1937 r., w sprawie przekazywania gruntów państwowych w związku z parcelacją.

L. Krawulski
Dyrektor Departamentu

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

Załącznik do pisma Nr. Agr. XIV 1a/290/37 z 5.VI.37 r.

I n s t r u k c j a

z dnia 5 czerwca 1937 r.

w sprawie przekazywania gruntów państwowych w związku z parcelacją.

§ 1. Dyrekcje Lasów Państwowych, pod których zarządem znajdują się państwowe nieruchomości ziemskie, obowiązane są na żądanie Urzędów Wojewódzkich (Starostw) umożliwić wykorzystanie wszelkich posiadanych materiałów, odnoszących się do poszczególnych obiektów. Niezależnie od powyższego Urzędowi Wojewódzkim (Starostwom) przysługuje w każdym czasie, po uprzednim jednak porozumieniu się z administracją lasów państwowych, prawo badania poszczególnych obiektów na gruncie.

§ 2. Corocznie w miesiącu styczniu Urzędy Wojewódzkie i Dyrekcje Lasów Państwowych przedkładać będą swej władzy przełożonej wykazy państwowych nieruchomości ziemskich, projektowanych do parcelacji na rok następny. Wykazy te winny być w miarę możliwości uzgodnione pomiędzy Urzędami Wojewódzkimi i Dyrekcjami Lasów Państwowych.

§ 3. Jeżeli w istotnie ważnych i specjalnie uzasadnionych wypadkach przy regulowaniu ustroju rolnego okaże się niezbędne przejście na cele parcelacji państwowych terenów leśnych, Urzędy Wojewódzkie w porozumieniu z Dyrekcjami Lasów Państwowych mogą występować o przekazanie takich terenów do parcelacji. Tereny te będą mogły być przekazane do parcelacji w wypadkach gdy nie będzie to związane ze stratą dla gospodarstwa leśnego.

W powyższych wypadkach Dyrekcje Lasów Państwowych składać będą władzom przełożonym wnioski o zmianę rodzaju użytkowania na przekazywanych do parcelacji terenach, po uprzednim porozumieniu się z zainteresowanymi czynnikami.

O zmianę uprawy leśnej nie należy występować, gdy mają być przy parcelacji tworzone parcele zadrzewione (np. letnisko-we, budowlane itp.).

Pszczególne sprawy, w których pomiędzy Dyrekcjami L. P. a Urzędami Wojewódzkimi nie doszło do porozumienia, powinny być przedstawione do rozstrzygnięcia Ministerstwu.

§ 4. Wykazy wymienione w § 2 będą sporządzone z uwzględnieniem następujących danych:

- a) nazwa majątku, gmina i powiat,
- b) obszar ogólny i użytków rolnych majątku,
- c) czy majątek jest we własnej administracji, czy też wydzierżawiony w całości lub częściami,

- d) termin expiracji umowy dzierżawnej,
- e) czy i jakie przewidywane są wyłączenia gruntów i budynków dla specjalnych celów (ich obszar i umiejscowienie),
- f) czy jest projektowane utworzenie (i o jakim obszarze) ośrodka,
- g) ewentualna konieczność (uzasadnienie) oraz podstawa prawna przedterminowego rozwiązania umowy dzierżawnej,
- h) czy tytuł własności na rzecz Skarbu Państwa jest bezsporny, czy uregulowany hipotecznie (ze wskazaniem tytułu własności względnie nazwy hipotecznej i numeru księgi hipotecznej) i czy istnieją jakiegokolwiek obciążenia, ograniczenia lub inne okoliczności stojące na przeszkodzie bezpośredniej parcelacji.

§ 5. Wykazy majątków przeznaczonych na cele reformy rolnej winny być aprobowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, po czym Dyrekcje Lasów Państwowych przekazą przedwstępnie Urzędowi Wojewódzkim grunty objęte omawianym wykazem.

§ 6. Przedwstępne przekazanie do parcelacji gruntów winno nastąpić nie później od 3 miesięcy licząc od daty, w której przeznaczenie na cele reformy rolnej gruntu państwowego zostało zdecydowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 7. Niezależnie od każdorocznych wniosków z wykazami majątków państwowych, projektowanych do parcelacji (§ 2), Urzędy Wojewódzkie uprawnione są w drodze wyjątku i w specjalnie uzasadnionych wypadkach do występowania w każdym terminie z odnośnymi wnioskami, dotyczącymi poszczególnych obiektów państwowych, zwłaszcza w tych przypadkach, gdy natychmiastowe przekazanie na cele reformy rolnej okaże się niezbędne w związku z koniecznością uzupełnienia karłowatych gospodarstw przy scalaniu. Uprawnienia te przysługują w uzasadnionych wypadkach również Dyrekcjom Lasów Państwowych.

§ 8. Uprawnienia do wcześniejszego rozwiązania kontraktu dzierżawnego przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19.XI.1927 r. o likwidacji umów dzierżawnych, dotyczących gruntów parcelowanych (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 909) mogą być wykorzystywane w tych wyjątkowych wypadkach, gdy parcelacja danego obiektu jest specjalnie pilna i konieczna (np. z uwagi na miejscowe stosunki agrarne). Do wcześniejszego rozwiązania umowy dzierżawnej wymagana jest każdorazowa zgoda Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 9. Likwidacja stosunków z dzierżawcami majątków, przekazywanych do parcelacji, dokonywana na podstawie kontraktów dzierżawnych i rozrachunek z tytułu tej likwidacji,

należą do Dyrekcyj Lasów Państwowych. Likwidacja stosunków dzierżawnych, dokonywana na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19.XI.1927 r. i rozrachunek z tytułu tej likwidacji, należą do Urzędów Wojewódzkich (Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej); umowy likwidacyjne z dzierżawcami będą zawierane w tych wypadkach przez Urzędy Wojewódzkie w porozumieniu i przy współdziałaniu Dyrekcyj Lasów Państwowych. Odszkodowania z tytułu superinwentarzy, nadsiewów oraz uznanych niezamortyzowanych nakładów (np. nawozy sztuczne itp.) obciążają Urzędy Wojewódzkie i wówczas, gdy likwidacja stosunku dokonywana jest na podstawie umów dzierżawnych.

§ 10. Dyrekcje Lasów Państwowych w majątkach przekazanych do parcelacji obowiązane są wymówić umowy ze służbą folwarczną, stosownie do umowy zbiorowej — przed 1-ym stycznia roku, w którym ma nastąpić ostateczne przekazanie majątku do parcelacji.

§ 11. Wyłączenia na cele ogólne i państwowe oraz obszar i granice tych wyłączeń mogą być zastrzeżone lub zaprojektowane przy przedwstępnym przekazaniu majątku państwowego do parcelacji lub we właściwym czasie w trakcie parcelacji — z tym, że decyzja w tych sprawach, a w szczególności ustalenie granic i obszar wyłączenia będzie dokonany przez Urzędy Wojewódzkie w trakcie parcelacji w zależności od miejscowych warunków agrarnych, terenowych, konfiguracji gruntów, rozplanowania sieci dróg, melioracji itp. Zastrzeżone wyłączenia na cele gospodarki leśnej będą dokonane w porozumieniu z Dyrekcjami Lasów Państwowych. Wyłączenia na cele ogólne i państwowe, które mają być administrowane przez Dyrekcje Lasów Państwowych, winny być dokonane w sposób umożliwiający racjonalną administrację tymi terenami. Jeżeli dokonanie takich wyłączeń możliwe jest poza projektem parcelacyjnym, wówczas dokonanie pomiarów tego wyłączenia jest zbędne.

§ 12. Przy przedwstępnym przejęciu należy sporządzić protokół. W protokole tym winny być w szczególności podane:

- a) nazwa majątku, ogólny jego obszar z opisaniem granic i poszczególnych użytków rolnych,
- b) opis przekazywanych budynków,
- c) opis tych składników gospodarczych, które będą przejęte przez Urząd Wojewódzki,
- d) opis projektowanych wyłączeń na cele państwowe i ich przypuszczalnych granic (vide § 11),
- e) data, w której przypuszczalnie nastąpi ostateczne przejęcie majątku.

Protokół sporządza się w 2-ch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje urzędnik dokonywający przekazania, a drugi — urzędnik dokonywający przejęcia majątku.

Do protokołu przedwstępnego przejęcia władza przekazująca winna dołączyć posiadane plany majątku. Ewentualny brak planów majątku winien być stwierdzony w protokóle.

§ 13. W protokóle przedwstępnego przejęcia terenów leśnych, na których zarządzona jest zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania, o ile Dyrekcja Lasów Państwowych nie sprzeda drzewostanu nabywcom działek, winien być oznaczony termin usunięcia tych drzewostanów przez Dyrekcję Lasów Państwowych. Termin ten w zależności od obszaru i jakości drzewostanu winien być możliwie jak najkrótszy, a w każdym razie nie może przekraczać okresu 3-letniego, licząc od daty sporządzenia protokołu przedwstępnego przejęcia.

§ 14. Po dokonaniu przedwstępnego przejęcia nieruchomości Urząd Wojewódzki (Starostwo) porozumie się z Dyrekcją Lasów Państwowych co do trybu i terminu usunięcia trudności, wynikających ze stosunków dzierżawnych i służbowych i mogących stać na przeszkodzie wykonaniu parcelacji.

Równocześnie Urząd Wojewódzki (Starostwo) podejmie kroki w kierunku usunięcia innych obciążeń i ograniczeń, zwłaszcza zapisów hipotecznych — tak, aby w przewidywanym terminie parcelacja mogła być ostatecznie zakończona.

§ 15. Zarząd nad majątkami w trakcie robót parcelacyjnych do chwili ostatecznego przejęcia majątku przez Urząd Wojewódzki — należeć będzie całkowicie do Dyrekcji Lasów Państwowych.

§ 16. Prace parcelacyjne, melioracyjne oraz budowlane, związane z parcelacją, Urzędy Wojewódzkie (względnie Starostwa) mogą dokonywać od chwili przedwstępnego przejęcia majątku, jednak nie naruszając interesów osób trzecich (np. dzierżawców).

§ 17. 1. Szacunek przejęcia od Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych nieruchomości ziemskich i innych obiektów dokonywany będzie przed ostatecznym przejęciem przez przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego i administracji lasów państwowych według przepisów obowiązujących przy szacowaniu nieruchomości przymusowo wykupywanych na cele reformy rolnej.

Obciążenia hipoteczne przejmowane przez Urząd Wojewódzki, koszty likwidacji obszarów dworskich oraz ciężary patronackie powinny być wycenione i powodują obniżenie szacunku przejęcia nieruchomości od Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych, ustalonego stosownie do zdania poprzedniego.

2. Grunty i inne objekty, przekazywane przez Urzędy Wojewódzkie Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych, szacowane będą w wysokości kosztów własnych Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. Obliczenie kosztów własnych stanowić powinno załącznik do protokołu przekazania.

3. Zasady rozrachunku administracji lasów państwowych

z Funduszem Obrotowym Reformy Rolnej reguluje osobna instrukcja.

§ 18. Ostateczne protokółarne przejęcie przez Urzędy Wojewódzkie majątków państwowych, przekazanych do parcelacji, winno zasadniczo następować równocześnie z wprowadzeniem nowonabywców w posiadanie parcel i z momentem expiracji kontraktów dzierżawnych.

Dyrekcja Lasów Państwowych ma prawo odmówić dalszego zarządu majątkiem, o ile wskutek późnego zawiadomienia przez Urząd Wojewódzki o odroczeniu terminu wprowadzenia nowonabywców, nie mogłaby znaleźć dzierżawcy i zmuszona byłaby przejść majątek we własny zarząd. Wówczas administrację przejmuje Urząd Wojewódzki.

Równocześnie z ostatecznym przekazaniem obiektu Dyrekcja Lasów Państwowych przeprowadza likwidację zapasów w ziemiopłodach i inwentarzy, dając pierwszeństwo w nabyciu zakwalifikowanym nabywcom. Inne składniki gospodarcze, nie wyłączając zasiewów, likwidują Urzędy Wojewódzkie.

§ 19. Ostateczne przejęcie majątków zostaje dokonane przez urzędników, przekazującego i przejmującego, którzy sporządzają protokół w 2-ch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje urzędnik przekazujący, a drugi — urzędnik przejmujący majątek.

W protokóle zdawczo-odbiorczym należy uwzględnić:

- a) nazwę i opis granic przejmowanego obiektu państwowego z wyszczególnieniem oddzielnie leżących gruntów i budynków, należących do przejmowanego obiektu,
- b) powierzchnię ogólną z podaniem obszarów oddzielnie leżących oraz z podaniem obszarów poszczególnych użytków,
- c) szczegółowy opis budynków (wymiarów, materiał budowlany, stan itp.) przekazanych wraz z gruntami z zaznaczeniem, kiedy były postawione,
- d) wyszczególnienie zakładów przemysłowych (gorzelnie, młyny, wiatraki, cegielnie itp.) ze szczegółowym opisem ich wewnętrznych urządzeń,
- e) szczegółowy opis przekazanych zapasów wraz z wyszczególnieniem ich ilości, o ile nie zostaną zlikwidowane przez Dyrekcję Lasów Państwowych,
- f) szczegółowy opis upraw, zasiewów oraz pozostawianych drzewostanów,
- g) szczegółowy opis wszystkich przejmowanych praw i zobowiązań z ich wyceną (nie zlikwidowane serwituty, utrzymanie ubogich, nie spłacone hipoteki, udziały przywiązane do majątku, ograniczenia górnicze, dożywocia itp.),
- h) szczegółowy opis zilustrowanych odrysem planu obiektów przeznaczonych w drodze parcelacji na cele ogólne i państwowe, a pozostawionych pod zarządem Dyrekcji Lasów Państwowych, o ile plan taki istnieje,

i) zestawienie szacunkowe przejętych gruntów i przedmiotów, podanych w pkt. *b, c, d, e* i *f* (art. 7 ustawy z dn. 9.III.32 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej), po potrąceniu szacunku obszarów podanych w pkt. *h* i po uwzględnieniu obciążeń wymienionych w pkt. *g*.

§ 20. Majątki państwowe, które w całości lub częściowo nie nadają się na cele reformy rolnej ze względu na przeszkody natury formalno-prawnej, lub ze względu na brak nabywców lub inne przeszkody parcelacyjne, jak znaczna falistość terenu, duży obszar nieużytków lub z innych względów, według uznania Urzędu Wojewódzkiego, będą w całości lub częściowo wycofane z parcelacji i przekazywane pod zarząd Dyrekcji Lasów Państwowych. Tereny wycofywane z parcelacji winny być w miarę możliwości ustalane w sposób umożliwiający racjonalną administrację tymi terenami przez Dyrekcję Lasów Państwowych. Przy protokólnym przekazywaniu Dyrekcjom Lasów Państwowych terenów wycofywanych z parcelacji winny być dołączone plany (o ile istnieją) i wszystkie inne posiadane przez Urząd Wojewódzki dane i materiały. O wycofaniu gruntów z parcelacji Urząd Wojewódzki wraz z podaniem motywów powiadamia Ministerstwo. Dotyczy to zarówno obiektów przekazanych uprzednio przez Dyrekcję Lasów Państwowych, jak i wszystkich innych obiektów, będących w posiadaniu Urzędu Wojewódzkiego, a nie nadających się w ogóle lub w najbliższym okresie czasu do parcelacji.

Jeżeli Urząd Wojewódzki zamierza podjąć ponownie sprawę parcelacji terenów na razie nie nadających się na ten cel — to przy przekazywaniu takich terenów Dyrekcji Lasów Państwowych do administrowania należy to wyraźnie zastrzec, wskazując równocześnie okres pozostawania pod zarządem Dyrekcji Lasów Państwowych.

Dysponowanie i sposób zagospodarowania terenów wyłączanych z parcelacji, jako nie nadających się w ogóle na ten cel, należy wyłącznie do administracji lasów państwowych.

O przewidywanych wyłączeniach z parcelacji Dyrekcje Lasów Państwowych powinny być informowane w terminach umożliwiających zachowanie ciągłości w zagospodarowaniu tych obiektów.

§ 21. Z reguły winny być wycofywane z parcelacji obszary zalesione lub nadające się wyłącznie do zalesienia. O ile jednak dany obszar nie nadaje się, zdaniem Dyrekcji Lasów Państwowych, do państwowej gospodarki leśnej, wówczas Dyrekcja Lasów Państwowych, komunikując o swym stanowisku Urzędowi Wojewódzkiemu, winna jednocześnie wydać opinię, czy dane tereny należy zaliczyć do kategorii lasów, których bezwzględnie wycinać nie można (np. zalesione piaski lotne itp.), czy też mogą być one bez szkody dla ogólnej gospodarki leśnej całkowicie usunięte i ponownie niezalesione. Opierając się na tej opinii

i uzależniając od niej sposób rozdysponowania tymi terenami, Urząd Wojewódzki dążyć będzie do rozsprzedaży tych gruntów i dopiero w razie niemożności ich rozsprzedaży — wycofa je z parcelacji, przekazując pod zarząd Dyrekcji Lasów Państwowych i zawiadamiając — stosownie do przepisu § 20 — Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 22. Wyłączenia dokonane na mocy art. 9 lub art. 47 i 60 ustawy o wykonaniu reformy rolnej na cele ogólne, jak również majątki państwowe częściowo lub całkowicie wycofane z parcelacji, w myśl § 20 i 21 winny być szczegółowo opisane (należy analogicznie zastosować przepisy § 19) i protokólnie pozostawione względnie przekazane pod opiekę i administrację Dyrekcji Lasów Państwowych. Do protokołu winny być dołączone odrisy planów, jeżeli takowe są w posiadaniu Urzędu Wojewódzkiego. Protokoły otrzymują tak władza przekazująca, jak również i władza, na rzecz której dokonane zostało wyłączenie.

§ 23. Sprawy wyłączania gruntów na cele ogólne (publiczne i społeczne) a także państwowe (na potrzeby władz, urzędów, zakładów i instytucji państwowych) z majątków rolnych, pozostających pod zarządem administracji lasów państwowych, położonych poza granicami administracyjnymi miast, załatwiane będą bezpośrednio przez organa administracji lasów państwowych w wypadkach, gdy obszar wyłączeń nie przekracza 5 ha.

Sprawa wyłączeń obszarów większych uzgadniane będą z Urzędami Wojewódzkimi.

Sprawy możliwości przedłużenia umów dzierżawnych i ustalenia terminów tego przedłużenia będą uzgadniane z Urzędami Wojewódzkimi w odniesieniu do większych jednostek, przekraczających 35 ha.

W stosunku do obiektów mniejszych, niezabudowanych, termin przedłużenia umowy dzierżawnej będzie ustalony przez Dyrekcję Lasów Państwowych, z tym że jeżeli ten termin będzie przekraczał okres 3-letni — w umowie dzierżawnej będzie zastrzeżone prawo rozwiązania tej umowy za 1-rocznym wypowiedzeniem w razie parcelacji wydzierżawionego obiektu.

Ustalenie warunków dzierżawnych w każdym wypadku należy do kompetencji organów administracji lasów państwowych.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Agr. 575/S/37 z dnia 21 czerwca 1937 r.

w sprawie wypełniania kart statystycznych w związku z przeniesieniem prawa własności nieruchomości w drodze orzeczeń z art. 61.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 956) uzupełnione rozporządzeniem

z dnia 6 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 182) wprowadziło obowiązek wypełniania kart statystycznych w związku z przeniesieniem prawa własności nieruchomości w drodze kupna-sprzedaży (w obrocie zwykłym i parcelacyjnym). Na podstawie tych kart Główny Urząd Statystyczny dokonywuje opracowań statystycznych, które potrzebne są dla bieżących prac Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Dotychczasowa praktyka wykazała, że nie wszystkie Urzędy Wojewódzkie wypełniają karty statystyczne przy przeniesieniu prawa własności w drodze orzeczeń, wydawanych na podstawie art. 61 ustawy z dnia 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1).

Pisarz hipoteczny (sąd grodzki, urząd ksiąg gruntowych) w momencie dokonywania przepisania tytułu własności na podstawie odpisów orzeczeń nie może należycie wypełnić karty statystycznej, gdyż odpis orzeczenia nie zawiera wszystkich informacji, jakie są niezbędne dla prawidłowego wypełnienia tej karty (np. narodowości, wyznania, obszaru gruntu posiadanego przed zmianą własności).

Wobec powyższego Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zarządza, by Urzędy Wojewódzkie w przypadkach przeniesienia prawa własności na rzecz nabywców w drodze orzeczeń, wydawanych w myśl art. 61 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, począwszy od dnia 1 lipca 1937 r. wypełniały karty statystyczne, ustalone rozporządzeniem z dnia 18 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 956) i przesyłały należycie wypełnione karty statystyczne do właściwego dla danej nieruchomości sądu hipotecznego bezpośrednio z aktami, bądź w ciągu 2 tygodni po dacie sporządzenia aktów.

Druki kart statystycznych roześle Główny Urząd Statystyczny, do którego należy się zwracać bezpośrednio w razie wyczerpania tych druków, jak również w sprawie uzyskania wyjaśnienia wątpliwości nasuwających się przy wypełnianiu kart.

Dyrektor Departamentu
L. Krawulski.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie oraz do wiadomości Główny Urząd Statystyczny.

